

תת"ע 9802/05/15 - מדינת ישראל נגד אלעד שאשא

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

תת"ע 9802-05-15 מדינת ישראל נ' שאשא
בפני כבוד השופט נאיל מהנא

בעניין: מדינת ישראל באמצעות לשכת תביעות
תעבורה י-ם ע"י ב"כ עו"ד גלעד משולם

המאשימה

נגד

אלעד שאשא

הנאשם

הכרעת דין

החלטתי להרשיע את הנאשם בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום, קרי אי ציות להוראת שוטר.

מבוא

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של **אי ציות להוראת שוטר במדים**, עבירה על תקנה 23(א)(1) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן: "**תקנות התעבורה**").

2. על פי המתואר בכתב האישום, ביום 23.04.15 בשעה 01:15 לערך, לא ציית הנאשם להוראת שוטר במדים שהורה לו להזיז את רכבו, בכך שסירב להזדהות ולא נענה להוראת השוטרים לגשת לרכב. כך ציין השוטר את העובדות המתוארות בכתב האישום:

"לא ציית להוראת שוטר במדים שהורה לך להזיז את הרכב שלך וסירבת להזדהות ולא נענית לשוטרים כשביקשו ממך לגשת לרכב שלך".

3. הנאשם כפר במיוחס לו בכתב האישום וטען כי לא יכול היה להזיז את הרכב שהיה תקוע כתוצאה מתקלה כלשהי. הנאשם הסביר כי הרכב שייך לחמו אשר נתקע במקום וקרא לו בכדי לסייע לו להמתין לגרר שאמור היה להזיז את הרכב. בנוסף, הנאשם טען כי כלל לא ידע כי השוטר פונה אליו ולכן לא התייחס לפניותיו.

כך ציין הנאשם במועד מתן תשובתו לאישום: **"לא יכולתי להזיז את הרכב הוא היה תקוע יש לי סרט וידאו שגרר בא לקחת, זה שהשוטר ביקש שאזיז, בהתחלה לא ידעתי שהוא מדבר אלי, מדובר ביום העצמאות חמי נתקע עם הרכב יצאתי לעזור לו ונתתי לו את הרכב שלי".**

4. משכך הדין נקבע לשמיעת הראיות בפני אשר במהלכו העיד מטעם המאשימה השוטר **רס"ר איתמר קלדרון**, אשר נהג בניידת וערך את ההזמנה לדין (להלן: "**קלדרון**"); **ורס"ל אליהו מטלוב**, השוטר אשר כרז לנאשם להזיז את הרכב (להלן: "**מטלוב**").

מטעם הנאשם, העיד הנאשם בעצמו.

דין והכרעה

5. לטענת המאשימה אי ציות הנאשם מתבטא בשניים:

האחד, בכך שלא ניגש לרכב כאשר התבקש על ידי השוטר לסור לרכבו ולהזיזו. לטענתה, לו היה הנאשם נשמע להוראות השוטרים, נכנס לרכבו ומזיזו, האווירה לא הייתה מתלהמת;

השניה, בכך שסירב להציג תעודות.

6. המסגרת הנורמטיבית לעבירת אי ציות להוראת שוטר נמצאת בתקנה 23(א)(1) לתקנות התעבורה אשר קובעת כדלקמן:

"(א) עובר דרך חייב לציית -

(1) להוראות שנותן שוטר במדים, שוטר שהזדהה בתעודת מינוי, או אדם הנמנה עם הג"א כשהוא בתפקיד רשמי בפועל מטעם משטרת ישראל ובמדים, או שיש עליו סימן זיהוי חיצוני בולט אחר שאושר, או שוטר צבאי במדים או פקח עירוני במדים שהוא עובד רשות מקומית שהוסמך בידי מפקד מחוז או ראש אגף התנועה במשטרת ישראל לאחר שקיבל הכשרה מתאימה....."

נבחן עתה טענות המאשימה לגבי כל אחת מצורת האי ציות המיוחסות לנאשם.

האם הנאשם סרב להוראת השוטר להזיז את הרכב (התשובה לכך שלילית)

7. אין מחלוקת כאמור כי רכבו של הנאשם היה תקוע בגלל תקלה וכי הוא המתין לגרר. לטענתו, הוא העמיד את הרכב חלקו על המדרכה וחלקו על נתיב הנסיעה.

8. מהראיות שהובאו בפני עולה כי השוטרים אשר נסעו בניידת המשטרתית בכיוון נסיעתו של הנאשם, הבחינו בו בעת יציאתו מהרכב ואז כרזו לו על מנת שישוב לרכבו ויזיזו, אולם לטענתם הנאשם לא עשה כן.

השוטר מטלוב ציין בדו"ח הפעולה כדלקמן: "**הבחנתי ברכב...בנתיב נסיעתנו ומפריע לתנועה כאשר אני מבחין בבחור צעיר אשר יוצא מהרכב מתא הנהג ועוזב אותו...**" (ת/3). כך גם ציין השוטר קלדרון כי כאשר הבחינו ברכבו של הנאשם כרזו לו "**...כרז לבחור שנראה יוצא מתא הנהג...**".

9. השוטרים מצינים כי כרזו לנאשם פעם נוספת, והפעם ציינו כי אי ציות להוראתם תגרור רישום דו"ח בגין עבירת תעבורה. בשלב זה, לטענת השוטרים, הנאשם נופף להם ביד בתנועה המביעה זלזול ואשר התפרשה על ידם שאין הדבר מרתיעו ולכן הוא המשיך לצעוד לעבר הגרר שהיה במקום.

10. אציין כי מאחר והייתה תקלה ברכב שבעקבותיה הרכב היה תקוע, אזי הנאשם לא יכול היה לציית להוראת השוטרים להזיז את הרכב מהמקום גם אם רצה בכך.

11. מניתוח הראיות עולה כי ניתנו לנאשם שתי הוראות על ידי השוטרים באמצעות שתי הכריזות מהניידת המשטרתית:

ההוראה הראשונה ניתנה באמצעות מערכת הכריזה עת הבחינו בנאשם יורד מן הרכב. השוטרים העידו כי הם נסעו בכיוון נסיעת הנאשם וביקשו ממנו לגשת לרכבו ולהזיזו. בנקודה זו אציין כי גרסת הנאשם לפיה הוא כלל לא הבחין בקריאות השוטרים לשוב לרכבו אמינה בעיני. הנאשם אשר רכבו היה תקוע במקום והמתין לבואו של הגרר היה שרוי בלחץ וירד מהרכב תוך כדי הכוונה של הגרר על מקום הימצאו. המדובר הוא בכביש סואן, הומה אדם בערב חג וככל הנראה הנאשם לא שם ליבו לניידת. על כן אני נותן אימון בגרסת הנאשם בנקודה זו.

ההוראה השנייה ניתנה גם היא באמצעות מערכת הכריזה לפיה באם לא יזיז את הרכב ירשם לו דו"ח בהתאם. לטענת השוטרים הנאשם השיב "**תן לי דוח**" (עמ' 4, ש' 6; ש' 24 - 25) תוך כדי שידו מתנופפת לכיוון למעלה (ת/3).

12. השוטר מטלוב נשאל כיצד יכלו לשמוע מתוך הניידת את דבריו של הנאשם אשר אין מחלוקת כי היה מחוץ לרכבו והוא השיב: "**התקרבו אלי ביקשתי פעם שניה ממנו להזיז את הרכב אחרת תקבל דוח פעם שניה הוא אמר תן לי דוח**" (עמ' 4, ש' 24 - 25).

תמוה בעיני כיצד יכלו השוטרים לשמוע דברי הנאשם כאשר הוא נמצא סמוך לרכבו, והם בתוך הניידת. התרשמתי כי מדובר בפרשנות גרידא שנתנו השוטרים לתנועת גוף של הנאשם ולא בדברים מפורשים שנאמרו על ידו.

13. הנאשם טוען כי לאחר שהבחין כי השוטרים כורזים לו להזיז את הרכב אזי עשה "**עם הידיים תנועה של חוסר אונים**" (עמ' 5, ש' 8). אני נותן אמון בגרסת הנאשם בהקשר לאותה תנועת ידיים ואני דוחה כל פרשנות אחרת שיש בה כדי ליחס לנאשם אי ציות.

14. לסיכום נקודה זו, הגעתי למסקנה כי המאשימה לא הוכיחה מעבר לכל ספק סביר כי ניתנה לנאשם הוראה מפורשת וברורה, שהנאשם שמע והבין שקיבל הוראה כזו, וכי על אף זאת הוא לא ציית לה ולא הזיז את רכבו.

15. יתרה מזאת, אני קובע כי השוטרים פירשו לא נכון את תנועותיו של הנאשם אשר היה שרוי אותה עת במצוקה וסברו כי הוא מזלזל בהוראותיהם.

16. יש להצטער על כך שהשתלשלות העניינים התפתחה באופן שיכול היה להימנע מלכתחילה. הרי השוטרים העידו בפני כי באם היו יודעים מלכתחילה כי רכבו של הנאשם היה תקוע בשל תקלה היו נרתמים לעזרתו ומסייעים לו.

17. על כן אינני רואה בהתנהגותו של הנאשם במישור זה כהתנהגות שיש בה אי ציות להוראת שוטרים בשל כך שלא הזיז את הרכב.

האם הנאשם סרב להזדהות (התשובה לכך חיובית)

18. אין מחלוקת כי כאשר שוטר מצווה על נוהג רכב להציג רישיונות חובה על הנהג לעשות כן.

19. תקנה 9 לתקנות התעבורה קובעת חובת הצגת רישיונות, כדלקמן:

"(א) לא ינהג אדם רכב אלא אם נמצאים אתו רשיון הרכב, רשיון הנהיגה, תעודת הביטוח או כל תעודה או רשימת תנאים שניתנה על פי דין לגבי נהיגתו של אותו אדם או לגבי הרכב האמור.

(ב) הנוהג ברכב או אדם שיש לו שליטה על הרכב ונמצא בקרבתו יציג כל רשיון או תעודה אחרת, כאמור בתקנת משנה (א), לכל אדם שהורשה לכך על ידי הרשות או לכל שוטר או לבוחן הנושא עמו תעודת בוחן, לפי דרישתם. לא היה בידי נוהג הרכב להציג אותה שעה אחת התעודות האמורות, יציג אותה בעצמו, תוך חמישה ימים, במקום שנקבע על ידם.

(ג) אדם יחזיק את התעודות כאמור בתקנה זו בכל עת במצב נקי וניתן לקריאה".

20. פקודת התעבורה כוללת עבירה ספציפית לגבי מי שאינו מציג רשיון המנויה בסעיף 62(6) לפקודת התעבורה אשר קובע כדלקמן:

"(6) בהיותו נוהג של רכב מנועי או ציבורי אינו מציג את רישיונו כשהוא נדרש לכך על ידי השוטר".

בענייננו, הנאשם סרב לטענת המאשימה להציג את רישיונו. השוטר לא בחר לייחס לנאשם עבירה של אי הצגת רישיון, ומצא לנכון לייחס לו עבירה של אי ציות להוראת שוטר בניגוד לתקנה 23(א)(1) לתקנות התעבורה.

21. הסוגיה של אי הצגת רישיונות כעבירה של אי ציות להוראת שוטר נדונה בעבר "בעפ (י-ם) 40350/07 בורנשטיין בנימין נ' מדינת ישראל, (פורסם בנבו, 25.07.07) שם קבע כב' השופט עזרא קמא כי אי הצגת רישיונות אינה מהווה עבירה של אי ציות להוראת שוטר מאחר ואין מדובר בעבירה הקשורה בסדרי תנועה וכלשונו:

"מקובלת עלי הטענה, שלפיה הוראות שוטר או אותות הניתנים על ידו, מתייחסות לעניין שבסדרי תנועה, ולא לכל עניין שבעולם".

אולם בית המשפט העליון אמר את דברו בסוגיה זו בשני מקרים מאוחרים יותר והפך את הקביעה הנ"ל של בית המשפט המחוזי בהקשר לעבירה של אי ציות לשוטר במובן של אי הצגת רישיונות כפי שיובא להלן.

ברע"פ 10314/08 עיסא צפונות נגד מדינת ישראל, (פורסם בנבו, 23.12.2008) קבע כב' השופט סלים ג'ובראן כי עבירה של אי ציות להוראת שוטר כוללת בחובה גם דרישה להצגת רישיונות. כלשונו: "איני מוצא פגם בכך שהמבקש הורשע על פי תקנה 23(א)(1) אשר עניינה באי ציות להוראות שוטר, אשר כוללת בחובה דרישה להצגת רישיונות, ולא לפי תקנה 9 אשר עוסקת באופן כללי בתנאי נשיאת רישיונות הרכב, ובכללן החובה להציגם לשוטר".

לאחרונה חזר בית המשפט העליון, מפי כב' השופט שהם, על הקביעה כי הוראת תקנה 23(א)(1) לתקנות התעבורה יכול שתחול גם על אי הצגת רישיון נהיגה לשוטר (רעפ 1812/14 טל אבשלום נ' מדינת ישראל, (פורסם בנבו, 25.03.14)).

הווה אומר, הקביעה של בימ"ש העליון, היא המחייבת בענייננו וההלכה כאמור היא **שאי ציות להוראת שוטרי כוללת בחובה גם דרישה להצגת רישיונות.**

יש לבחון עתה האם הנאשם הזדהה בפני השוטרים והציג את רישיונותיו או לאו.

22. הנאשם טוען כי הוא הזדהה בפני השוטרים שכן לטענתו לא ניתן היה לברר את פרטיו במסוף מבלי שהוא בעצמו מסר את פרטי זיהויו.

23. אין מחלוקת כי לאחר שהנאשם לא נשמע לכריזות השוטרים אזי השוטר קלדרון ירד מהניידת וניגש לנאשם וביקש ממנו להציג מסמכיו. אין מחלוקת כי הנאשם הציג רישיון רכב "**הוא הביא לי רישיון רכב ביקשתי רישיון נהיגה והוא לא הביא ולא רצה להזדהות**" (עמ' 3, ש' 28-29).

24. לאחר ששמעתי את העדויות בפניי התרשמתי כי בשלב זה, התפתח דין ודברים בין השוטר קלדרון לנאשם אשר במהלכו נעשה ככל הנראה שימוש בכח מצד השוטר. אמנם השוטר קלדרון הכחיש כי נעשה שימוש בכח באותה נקודת זמן אבל אישר במהלך חקירתו הנגדית כי היה מגע בינו לבין הנאשם ויתרה מזאת, חברו השוטר מטלוב אישר כי אכן נעשה שימוש בכח (עמ' 3, ש' 1-2; עמ' 4, ש' 9-10).

25. הנאשם העיד כי הציג בפני השוטרים את רישיון הרכב ולאחר שהתפתח ביניהם ויכוח אזי סרב להציג את רישיון נהיגתו. בחקירתו בפניי אמר הנאשם: "...**יצא השוטר אלי וביקש רישיונות רכב הבאתי לו השוטר איתמר הצטרף אליו אחרי זה ותפס אותו בחזה אני לא זוכר את כל המלל אך אמר לי אתה לא מבין כשמדברים אליך, אלי הודה שזה מה שהוא עשה, מאותו זמן הפסקתי לדבר איתו, לא הייתי מוכן לתת לו כלום אמרתי שאדם שמרים עלי ידיים לא מוכן להגיד לו כלום...**" (עמ' 5 ש' 8-11).

הנה כי כן, הנאשם בעדותו אישר למעשה כי לא הציג פרטים מזהים שלו כגון תעודת זהות או רישיון נהיגה ועשה כן רק בתחנת המשטרה לאחר שנלקח ע"י השוטרים לצורך זיהוי.

"לקחו אותו לבניין שם התבקשתי להזדהות ע"י שוטר אחר נתתי פרטים שלי" (ראה עמ' 5 ש' 15).

אין מחלוקת שהנאשם הציג בפני השוטרים רק את רישיון הרכב, אשר כזכור אינו רשום על שמו ושייך לחמו, ועל ידי הצגת רישיון הרכב לא ניתן למעשה לברר את זהותו. אילו הנאשם היה מזדהה במקום לא היה מקום לקחת אותו לתחנת המשטרה וכל האירוע שהתפתח לאחר מכן היה מתייתר.

צודק הנאשם כי לא ניתן היה לברר זהותו במסוף אם לא היה מוסר את פרטיו, אולם הוא למעשה אישר כי לצורך בירור זהותו הוא נלקח לתחנת המשטרה. מוטב אם היה מציית להוראת השוטרים ומוסר פרטי זיהויו במקום וכך לא היה צורך בהעמדתו לדין על עבירה של אי ציות להוראת שוטר.

בכך אני קובע כי המאשימה הוכיחה את העבירה של אי ציות להוראת שוטר ע"י כך שלא הציג את רישיונו, מעבר לכל ספק סביר ואני מרשיע את הנאשם בעבירה זו.

26. לא ניתן לסיים את הכרעת הדין, מבלי להתייחס לטענות הנאשם בדבר שימוש בכח שהופעל כלפיו על ידי השוטרים.

צודק הנאשם כי שוטר צריך להתנהג לאזרח בצורה מכובדת ובנימוס. על השוטר אשר מייצג את משטרת ישראל לפעול בצורה נאותה, להפעיל את סמכויותיו על פי חוק, תוך שמירה על טוהר המידות ועל האינטרס הציבורי.

במידה והיה בפי הנאשם אי אלו טענות כלפי השוטרים ביחס לשימוש מופרז בכח שהפעילו כלפיו או חריגה מסמכות שמיוחסת להם, עליו היה להפנות את טענותיו לפורמים המתאימים כגון פנייה למחלקת פניות הציבור במשטרה או למחלקה לחקירות שוטרים (מח"ש). הנאשם עשה דין לעצמו כאשר סירב למסור את פרטיו המזהים, אשר האירוע כולו התחיל מכך שהוא נמנע מלשתף פעולה עם השוטרים, שראו את רכבו מפריע לתנועה וכל חפצם היה לדאוג להסדרת התנועה במקום. השוטרים לא יכלו לדעת כי רכבו של הנאשם תקול ואילו הנאשם היה מסביר את העניין מלכתחילה, האירוע עצמו היה מתייטר.

27. כללו של דבר, אני מרשיע את הנאשם בעבירה של אי ציות להוראת שוטר במובן זה שהוא לא הציג את רישיון הנהיגה שלו לשוטרים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים

ניתנה היום, י"ג כסלו תשע"ו, 25 נובמבר 2015, במעמד הנוכחים.